

ליהי חנוך: "החיים נראים לי כמו רבי-ריח..."

ריות על ליהי, לסלול את הדרך למאה, ולהבין שאני הולכת. למרות האכזבה והכישלון לחיות בתורה שבה אני חיה. **לריה:** ההורים שלי קיימים בי, הער רכים קיימים בי, והקונפליקט שלי הוא ביני לבין הפלמ"חניקית-שלא-ניתנה-להר הדומנות שבי. עד לאותו הרגע שליחי קוראת לו השבר, הייתי בבילבול רגשי וסבלתי מרגשי-אשמה נוראיים. איכזבתי את עצמי, ומה אעשה ואין פלמ"ח? ה' פלמ"ח פורק, בנו את המדינה והטילו עלינו אחריות.

לדעת להיכן אני הולכת

ה בעייה של דורנו קשה במיוחד. אנחי נו החלום שלא הוגשם, אנחנו מבולי בלים ולא יודעים באיזו דרך ללכת. לא יכולתי ללכת על החלום של ההורים שלי. יום אחד התעוררתי והבנתי שאני צריכה ללכת בדרך שלי. פעם מישהו סיפר לליהי ולי, על אדם אחד שעמד לצאת לדרך רחוקה ובא אל הבעל שם טוב וביקש ממנו ברכה. אמר לו הבעל שם טוב: אני מברך אותך שבכל מקום שבו תהא, תהייה כף רגלך דורכת על האדמה.

לריה: זה היה אחד המוטואים של הסרט: לדעת באיזו דרך אתה הולך ולהיכן אתה הולך. במשך כל שנות השתיקה שלי לא מצאתי את הדרך. השתיקה התבטאה בזה שלא אמרתי דבר רים בקול-רם, שחשבתי שאולי איהו נס יציל אותי, איהו משהו חיצוני, ואו, כשהפסקתי לשתוק, הבנתי ששום נס לא יציל, שאני חייבת להגיד בקול-רם מה קורה לי, ששום דבר לא קרה במקרה. שמה שקורה לי בחיים קורה גם מסביבי, שאני חיה במדינה עם אורחים מדרגה שניה, עם שטחים כבושים ועם שישים אחוזים של תושבים שמרגישים מקופחים. לו יכולתי, הייתי מדגישה עוד יותר את הבעיה הפלסטיונית, שמשפיעה על כל מה שקורה לנו בארץ הזו.

אני כן-אדם עם מודעות פוליטית. נור לדתי בבית הציימני וחצי-שמאלי. אבא שלי היה באצ"ל, אמא שלי בשומר הצעיר. האיום מבחון נמצא בסרט. כשי הגיבורה מדברת על אש שפרצה בשדות, היא מדברת על המלחמות. אבא שלה היה חייל-גיבור שבע מלחמות. אבא שלה תמיד היה מכה את הדליקות שפראו בשדות, והיא לא פחדה. יום אחד היא התבגרה והבינה שהערבים הם לא האויב האמיתי, שאבא שלה לא יגן עליה יותר. יום אחד היא התבגרה, בדיוק כמו שליחי התבגרה, והבינה שהיא צריכה לחפש בעצמה דרך להגן על עצמה ועל ילדה, ושוהי הדרך היחידה — אין דרך אחרת. **לריה:** כל מה שקורה לגיבורה קרה (המשך בעמוד 44)

חונכתי עם מודל מסויים וברגע שלא שמרתי על המודל של ההורים שלי, השבר היה חד מאוד. זה היה כמו ללכת באותו המסלול המון שנים, ואחר-כך לסטות ממנו. המישפחה, ההורים, היו לגבי דבר חד מאוד. ברגע שחיי המישפחה התמוטטו, ברגע שהבנתי שההורים שלי לא יכולים להגן עלי יותר, התחלתי לבדוק את כל המערכות: המערכות שחונכתי עליי הן מול המערכות שלי, ואו גיליתי את הפסנט, שאם אני רוצה לעמוד מול פני הדברים אני חייבת להודות בהם ולא ובאכזבות. אני חייבת להודות בהם ולא להסתיר אותם. ואו החלטתי לקחת אחי

לא הצליחה להתקדם לשום כיוון. האמהות שלנו קיוו שהן תהיינה החיילות אחר-כך. גות, והנה הבנים שלהן משתמים בצבא ועוד שבע שנים גם הנכדים שלהן ישרתו בצבא. כשהתמוטטה המישפחה שלי, כשהתי גרשתי מבעלי, אירע השבר הפרטי שלי. התחלתי לשאול את עצמי על מה אני נלחמת, על איזה עקרונות אני מגדלת את הילדה שלי. הסתכלתי מסביבי והייתה לי הרגשה של מערבולת. הרגשתי נורא לבד והייתי בהלם במשך ארבע שנים. ההלם התבטא בשתיקה, והתחלתי לחוש בשבר. השבר הכי יסודי היה עם ההורים.

באורח חייהן, במבע עיניהן, באופן שבו נאמרים הדברים.

לריה: מונולוג של אשה הוא נסיון לבדוק אנשים שגולדו לתוך משהו ברור. לא רציתי להתעסק עם אנשים הסוחבים אחריהם את השואה, אנשים החיים עם טראומות. אני בת 32, נולדתי עם המ דינה, למישפחה עם בסיס מוצק במושבה ראש-פינה. ראיתי שהשבר הפרטי העובר עלי עם התמוטטות חיי-המישפחה שלי, מקי ביל לשבר של החברה מסביבי. ראיתי שמה שקורה לי כאשה, קורה גם להורי וגם לחברים שלי וגם לאנשים שאני פוגשת ברחוב. אני חושבת שהתהליכים העובריים על אדם דומים לתהליכים העוברים על החברה שבה הוא חי, לכן החלטתי לבדוק דרך סיפורה של אשה אחת מה בדיוק קורה.

הייתי בהלם בארבע שנים

גיבורת הסרט היא ילדת הארץ. הוריה ריה הבטיחו לה בילדותה, להגן עליה. כעת הוריה עייפים, גם חלומם מתנפץ לנגד עיניהם. כעת היא צריכה לעמוד מול החיים ולהתמודד איתם לבד. אני כן-אדם עם מודעות חברתית עמוקה. הסתכלתי וראיתי שכל מה שחונכתי עליו לא דומה לאיך שאני חיה ולאיך שאני מגדלת את הילדה שלי. נכון שהתגרשתי, נכון שעברתי שבר בחיי הפרטיים, אבל בשבילי ללכת ברחוב ולראות מה קורה מסביבי זה בדיוק אותו הדבר. מה שקורה בתוך ביתי פנימה ומה שקורה ברחוב משפיעים עלי במידה שווה.

לריה: סיפורה של גיבורת הסרט הוא סיפור של אדם שמתבגר וצריך להתמודד עם הגרות שלו. אני חונכתי על מערכת ערכים נורא ברורה, וסבירה לכל אוון, ומעל לכל — נורא אירואית. אני נולדתי להורים שבנו את הארץ הזו. אבא שלי הוא איש-שמאל ובי עצמי יש אהבה לדור החלוצים. אני מרגישה כמו פלמ"חניקית שלא ניתנה לה הזדמנות להיות פלמ"חניקת זה נקי, זה יפה, זה לבנות את הארץ, זה לחיות עם מטרה קיצונית ברורה, מה יש לדור שלנו כנגד זה? חונכנו שאדם צריך לחיות עם אידואל, הנהגה היא אנחנו שומעים כל הזמן מההורים שלנו? שאנחנו דור ש-מאוכזב, ואיך אנחנו חיים, ואיך אנחנו מדברים, ובשביל מה הם נלחמו, ומה אנחנו עושים עם החלום שלהם.

לריה: החיים נראים לי כמו רבי-ריח, ואני חלמתי על חיים שקטים בכרם. כל חלומות-הילדות שלי מתנפצים נוכח המציאות היומיומית. בבית הורי חונכו אותי על אידואלים, הורי שרים שלושים שנה אותם השירים, ושום דבר לא השתנה. שלושים שנה, והמדינה הזו